

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله و الصلاة والسلام على رسول الله و على آله آل الله و لعنة الله على اعدائهم اعداء الله الى يوم لقاء الله

اللهم كن لوليک الحجة بن الحسن صلواتک علیه و على آبائه فی هذه الساعة و فی کل ساعة ولیا و حافظا و قائدا و ناصرا و دلیلا و عینا حتی تسکنه طوعا و تمتعه فیها طویلا.

شب عجیبی است شب غربی است امشب همه سعی می کنند که بیشترین استفاده را ببرند. اگر مستحضر باشید بحثی که قرار است ما در محضر شما داشته باشیم «سلوک صالحان در نهج البلاغه» است.

من سال 96 پانزده برنامه با همین عنوان در شبکه قرآن داشتم بزرگوارانی که وارد در فضای مجازی هستند می توانند راحت دسترسی پیدا کنند و عزیزی که دنبال کار پژوهشی هستند می توانند از این برنامه ها استفاده کنند و در پایان نامه و رساله از آن استفاده کنند.

ابن ملجمی که نام ناپاکش برده می شود و همه ما او را می شناسیم صدتا لعنی هم وارد شده که به او نسبت می دهیم مربوط به این شبها ست اولین کسی است که ولایت امام علی علیه السلام را در یک شعر بسیار زیبا تبریک گفت.

• تغییر و تحول از کجا به کجا! (ابن ملجم؛ از مدح تا قتل امام علی علیه السلام)

وقتی جریان غدیر اتفاق افتاد، عده ای از شیعیان یمن حرکت کردند بیایند کوفه و به امام علی تبریک بگویند. گروه یمن یک سخنور یک نطق دارد و آن ابن ملجم است. شعری را در ستایش امام علی بیان میکند. او ایمان دارد که امام علی برحق است اما طینت و راه ناصحیح او نهایتا او را گمراه کرد.

امام اصلا ابن ملجم را تحویل نمی گیرند با نگاه بدی هم به او نگاه می کنند. و حتی گلایه هم می کند که من دارم شما را ستایش و مدح می کنم اما حضرت ظاهرا به او می گویند حواست باشد که شریک در خون من نشوی و شد.

واقعش این است که واقعا انسان قرنطینه نیست؛ این است که انسان باید به درون خودش سرک بکشد. علمای اخلاق می گویند سه چیز هست که انسان را منقلب می کند مس را طلا می کند و ظلمت را نورانی میکند.

1. مراقبت در روز

2. مراقبت در شب

3. تفکر

مومن ملجم باید باشد ما باید این گوشی ها را کنار بگذاریم و نقد کنیم که در این بیست و چهار ساعت از عمرمان که گذشت چه کار کردیم؟! باید بگوییم که من برگی از درخت عمرم بر زمین زندگی افتاد و در واقع

کنده شد که اگر تمام چسب های عالم را جمع کنند دیگر این زمان بر نمی گردد. من در این بیست و چهار ساعت چه کار کردم؟

رسول خدا فرمودند : تفکر ساعة خیر من عبادة سنة ؛ تفکر یک لحظه از عبادت یک سال بالاتر است.
آیا خانم ها ، آقایان آیا فکر کردید روی این حدیث؟

این به این معنی است که اگر شما از امروز بیست و یکم رمضان امسال تا بیست و یکم رمضان سال آینده این جا بمانید و روزها روزه بگیرید و شبها را کامل به عبادت مشغول باشید آن یک لحظه از این عبادت بالاتر است.

حتی ساعت که در روایت به کار رفته منظور شصت دقیقه نبوده است. به معنی یک لحظه است.

فکر یک لحظه از یک سال عبادت بالاتر است.

انسان باید دائم به درون خودش سرک بکشد و ببیند کجای کار است.

خدای ناکرده به گونه ای نشود که از یک شاعر نطق و مداح یمن که امام علی را مدح می کند سر از ابن ملجم کوفه در بیاورد.

بسیاری از کسانی که روز عاشورا مقابل امام قرار گرفتند از جمله کسانی بودند که در جنگ صفین جزء لشکریان امام علی علیه السلام بودند. کنار امام علی بودند ولی به هر حال سقوط کردند . بحث مهم است و موضوع بحث اصلی بنده نیست و موضوع سلوک صالحان در نهج البلاغه است.

قبل از هر چیز بهتر است ما نهج البلاغه را بشناسیم کاری که در جمهوری اسلامی انجام شد این بود که یک روز به عنوان روز ملی نهج البلاغه شناخته شده است. روز نوزدهم ماه رمضان ضمن این که روز ضریح خوردن امام علی علیه السلام معرفی شده است روز ملی نهج البلاغه هم هست.

البته به نظر من کار خوبی کردند این که اصل کار، کار خوبی است در صحبت های رهبری هم اشاراتی به اهمیت نهج البلاغه شده است.

انتقاداتی هم شده که روز نوزدهم روز عزاست و اگر بنا هست یک روز را معرفی کنیم روزی باشد که تحت الشعاع مساله دیگری قرار نگیرد.

و این را هم بگویم که نهج البلاغه روز نمی خواهد در واقع همه روزها روز نهج البلاغه است.

ایکاش انسان یک سلوکی داشته باشد؛ ایکاش به جایی برسیم که همه روزمان روز نهج البلاغه باشد. روز نهج البلاغه یعنی روز شفافیت روز صداقت ، روز اقناع مردم ، روز آن چه بوی آزادی و آزادی می دهد هر روزی که عدالت باشد روز نهج البلاغه است و هر روزی که روز جور و ستم باشد ضد نهج البلاغه است. سعی کنیم هر روزمان روز نهج البلاغه باشد.

نهج البلاغه سه بخش است بخش اول خطبه هاست 241 خطبه دارد. بخش دوم نامه ها است 79 نامه دارد البته نسخه های مختلف تفاوت دارد و 480 کلمات قصار دارد که امام علی در این کلمات قصار محشر می کند. و مرحوم شریف رضی در قرن چهارم.

جالب است بدانید عمده مطالب نهج البلاغه مربوط به انسان خاصی نیست. یعنی نهج البلاغه کتابی است از اسلام برای انسان.

امام علی در واقع خلقی دارند که برای همه انسان ها مفید است صرفا امام نهج البلاغه را ندارند امام دعای کمیلی دارند که اگر شما آن را به یک یهودی بدهید یا یک مسیحی یا یک بودیسم و هندویسم و یک بت پرست آن را می پسندد هر که بخواهد با معبود خود ارتباط برقرار کند، این نوع گفتمان را می پسندد در روسیه ترجمه شده و به کشیشان و مردمی می دهند که به کلیسا می آیند و این کار انجام شده است.

ما سرمایه هایی داریم که قدر دان آن نیستیم. این که ما سراغ نهج البلاغه برویم یا نرویم آیا نهج البلاغه ضرر می کند؟!

این که سراغ امام علی برویم یا نرویم آیا امام علی ضرر می کند؟!

این که ما سراغ دعای کمیل برویم یا نرویم آیا دعای کمیل ضرر می کند؟

ما خودمان محروم می شویم. خودمان دستمان خالی میشود.

در نهج البلاغه ما چهار سلوک داریم.

ما چهار ارتباط داریم

ارتباط انسان با خدا؛ آن چه نهج البلاغه در نهایت در خلال خطبه ها و کلمات قصار و حکمت ها مدنظر دارد در نهایت سلوک انسان با خداست؛ مهمترین سلوک انسان با خدا در نماز است. ما در این خصوص نسبت سلوکمان با خدا چقدر فکر کردیم. من به شما نمی گویم نماز بخوانید این جسارت است اما آن چه مهم است عجین شدن با نماز است. این که انسان نماز بخواند و نماز با او عجین شود. و نماز جزء وجود انسان شود. به قول فلاسفه انسان باید با این نماز اتحاد وجودی پیدا کند. امام علی اولین سلوک را در کلمات و خطبه هایش نماز قرار داده است. من از قرآن برایتان می خوانم: أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْبِغُ لَهُ مَنُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ: آیا ندانسته ای که هر که در آسمان ها و زمین است و پرندگان بال گشوده، خدا را تسبیح می گویند؟ به یقین هریک نماز و تسبیح خود را می داند؛ و خدا به آنچه انجام می دهند داناست أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنُ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنُ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ آیا ندانسته ای که هر که در آسمان ها و هر که در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه ها و درختان و جنبندگان و بسیاری از مردم برای او سجده می کنند؟ و بر بسیاری [که از سجده امتناع دارند] عذاب، لازم و مقرر شده است. و کسی را که خدا خوار

کند، گرامی دارنده ای برای او نیست؛ به یقین خدا هر چه را بخواهد انجام می دهد. (آیه 18 سوره حج) راجع به دیگر موجودات می گوید همه برای خدا سجده می کنند ولی به انسان که می رسد می گوید کثیر من الناس همانطور که راجع به همین انسان می گوید و کثیر حق علیه العذاب ؛ و تکبر انسان به جایی می رسد نمی گوید خدا کیست؟ می گوید خدا چیست؟ و ما الرحمان؟ شیعیان علی بن ابی طالب، نماز ناموس خداست و به این دلیل «ناموس» نامیده می شود که انسان از هر چه بگذرد از ناموس خود نمی گذرد. ما باید با نماز، اتحاد وجودی داشته باشیم.

مَنْ ارَادَ ان يَنْظُرَ اِلَى اَدَمَ فِي عِلْمِهِ، و اِلَى نُوحٍ فِي فَهْمِهِ، و اِلَى اِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ، و اِلَى يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا فِي زُهْدِهِ، و اِلَى مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ فِي بَطْشِهِ، فَلْيَنْظُرْ اِلَى عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ؛

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): آن که می خواهد به دانش آدم، فهم نوح، حلم ابراهیم، زهد یحیی بن زکریا و توانمندی موسی بن عمران بنگرد، باید به علی بن ابی طالب نگاه کند.

اگر این شبها از سلوک صالحان در نهج البلاغه می گوئیم به این دلیل است که امام علی علیه السلام این گونه شخصیتی است.

در سال 2005 سازمان ملل حکومت امام علی علیه السلام را به عنوان عادلانه ترین حکومت معرفی کرد. مبادا ما با عملکردمان این اعتبار عظیم را زیر سوال ببریم. یا خدا ناکرده نشناخته از این قضیه عبور کنیم.

من خیلی ناراحتم از این که ما برای برخی توجیهات از حکومت امام علی علیه السلام مایه می گذاریم.

حکومت امام علی علیه السلام صرفا سرمایه مذهبی ما نیست، بلکه سرمایه ملی ما هم هست.

ما چه نهادی بهتر از شیوه امام علی برای انسجام ملت داریم؟

انشالله مطالب ادامه دارد و راجع به آن سه رابطه هم در شبهای آینده بحث خواهیم کرد.

• ذکر مصیبت

چند چیز کمر امام علی را شکست؛ سه حادثه

جریان سقیفه؛ که امام علی علیه السلام دیدند کل تراش پیامبر دارد غارت می شود.

وفات پیامبر؛ و اما سوم وقتی ناموس امام علی سیلی می خورد وقتی ناموس امام بین در و دیوار قرار می گیرد.

از ابن قتیبه نقل شده در کتابی به نام الامامة و السياسة می گوید روزهای عمر آخر فاطمه بود فاطمه از مصیبت هفتاد و پنج روز آب شده بود آن دو نفر آمدند خدمت امام علی که علی جان! ما نمی خواستیم این طوری شود و شد و حالا آمدیم که عذر خواهی کنیم امام علی فرمودند این مساله ای است که به خود فاطمه مربوط است و گفتند اگر شما اجازه می دهید ما محضر فاطمه برویم و معذرت خواهی کنیم. امام

علی وساطت کرد و فاطمه یک جمله فرمودند : البیت بیتک و انا امتک ؛ خانه، خانه، توس و من هم کنیز توس .

امام علی به این ها فرمود : فاطمه اجازه داد. اینها بر بستر فاطمه نشستند و فاطمه فرمود: آیا این را از رسول خدا شنیدید که فاطمه بضعة منی؛ فمن اذاها فقد اذانی ... آیا این را هم شنیدید که هر که فاطمه را آزار بدهد، مرا آزار داده است؟ گفتند آره همه این ها را شنیدیم.

فاطمه زهرا دستان خود را به آسمان بلند کرد و گفت خدایا شاهد باش این ها مرا آزدند و مرا بین در و دیوار قرار دادند.

این ها هم نگاهی به همدیگر کردند و رفتند.

امام علی علیه السلام آن زمان فرقش شکافته شد و کمرش شکست.